

Memo aan het college

Aan: Burgemeester en wethouders   Zaaknummer: 2223759

Van: 5.1.2e   kopie: 5.1.2e

Datum: 24 september 2025

Onderwerp: **Leefbaarheidsbevorderende maatregelen opvanglocatie Ampsensweg**

Inleiding

Op 10 maart 2025 stelde de gemeenteraad de Kaders voor de Bestuursovereenkomst (BO) met het COA voor de opvanglocaties aan de Ampsensweg te Lochem vast. Daarbij besloot de raad dat er flankerende maatregelen moesten worden genomen. De raad gaf het college opdracht “in gesprek te gaan met ondernemers aan de Ampsensweg om de zorgen en problemen in kaart te brengen waar ondernemers tegenaan lopen bij het realiseren van een AZC. Samen met betrokken ondernemers wordt er een plan gemaakt om de ontstane problemen die direct gerelateerd zijn aan het realiseren van het AZC, op te lossen. Hierbij worden ook de financiële consequenties in kaart gebracht en opgelost.”

Tevens gaf de raad als kader mee dat de kosten voor de volledige voorbereiding, de ontwikkeling, de exploitatie en de instandhouding van het AZC bij het Rijk/het COA liggen.

De komst van de opvanglocatie aan de Ampsensweg betekent dat wij verzoeken krijgen van direct omwonenden, bedrijven en ook van andere inwoners. Verzoeken om zelf geïnitieerde preventieve maatregelen en gemaakte onkosten te vergoeden. Het is nodig om duidelijkheid te krijgen over hoe we met deze verzoeken om gaan. Waarbij de oplossing bijdraagt aan de integratie van de nieuwe bewoners in de omgeving van de Ampsensweg en het wegnemen van zorgen van de direct omwonenden.

Voorstel

In navolging van de wijze waarop gemeente Rijssen – Holten met dit vraagstuk is omgegaan, direct omwonenden binnen strikte kaders (financieel en aard van de maatregelen) te compenseren voor leefbaarheidsbevorderende maatregelen.

Argumenten

1. Vertrouwen en draagvlak vergroten

Omwonenden en bedrijven hebben zorgen over de opvanglocatie en de impact op hun leefomgeving en/of bedrijven. Door in redelijke gevallen financiële compensatie te bieden, tonen we begrip en vergroten we het vertrouwen. Daarmee voorkomen we onvrede en weerstand.

2. Voorkomen van incidenten

Omwonenden willen maatregelen nemen om schade of gevaarlijke situaties te voorkomen (bijvoorbeeld ontsnappende dieren of ongelukken bij bedrijven). Compensatie helpt om deze maatregelen tijdig te nemen en mogelijk incidenten te voorkomen.

3. Het vestigen van een opvanglocatie is een unieke gebeurtenis

Het vestigen van een opvanglocatie is zeer impactvol voor de directe omgeving. Los van de doelgroep, komen er in een dunbevolkt gebied 250 extra bewoners. In combinatie met de doelgroep is dit een situatie die zich in Lochem zelden voordoet.

4. Samenwerking met COA versterken

Door een actieve rol te nemen in de compensatie, laten we zien dat gemeente en COA gezamenlijk

verantwoordelijkheid nemen. Dit vergroot het vertrouwen in de samenwerking in de Beheergroep en richting ondernemers.

Risico's en kanttekeningen

1. Precedentwerking

Als we compensatie bieden, kunnen ook inwoners in andere situaties om vergoedingen vragen. Bijvoorbeeld bij huisvesting van statushouders, Oekraïners of andere ontwikkelingen die als onwenselijk worden ervaren. Door vooraf duidelijk vast te leggen voor welke preventieve maatregelen en voor welke adressen de vergoeding geldt, wordt voorkomen dat niet direct getroffen aanspraak kunnen maken.

2. Gemeente heeft taken in het Algemeen Belang van haar inwoners

De gemeente heeft in het kader van het Algemeen Belang taken en verantwoordelijkheden. Daarvoor zijn wetten en regelingen opgesteld. Zoals bijvoorbeeld voor de zorg voor onze inwoners op basis van de Wmo, de Jeugdwet en de Participatiewet. Of de zorg voor groenbeheer, wegen en kunstwerken. De gemeente is niet verantwoordelijk voor wat inwoners en bedrijven besluiten te doen op "eigen terrein" of in de privésfeer. Afgezien van de wettelijke taken van de gemeente en het feit dat inwoners en bedrijven zich ook aan wet- en regelgeving hebben te houden. Het is niet in het Algemeen Belang wanneer de gemeente vergoedingen biedt of voorzieningen in natura treft bij inwoners en bedrijven wanneer daarvoor geen wettelijke grondslag is. Dan is er immers sprake van besteding van gemeenschapsgeld op grond van willekeur en daar kan ook een verkeerde precedentwerking vanuit gaan.

Daarentegen bestaan er voor andere situaties ook gemeentelijke regelingen, bijvoorbeeld het subsidiëren van energiebesparende maatregelen voor de eigen woning.

3. Beperkt budget

Het budget dat de gemeente ontvangt van het COA is niet bedoeld en mogelijk niet toereikend voor particuliere vergoedingen. Extra compensatie kan dus druk zetten op de gemeentelijke middelen.

Voorgesteld wordt om – wanneer de vergoeding van het COA ontoereikend is – aanvullend budget te dekken vanuit de bestemmingsreserve ontheemden.

4. COA is verantwoordelijk voor de opvang en begeleiding van de asielzoekers

De gemeente wil, daar waar mogelijk, bijdragen aan het vluchtelingenprobleem. Naast dat de gemeente een taakstelling kreeg vanuit het Rijk is er ook de morele plicht om een bijdrage te leveren. Maar het COA is verantwoordelijk voor de opvang en begeleiding van de vluchtelingen op de opvanglocatie aan de Ampsensweg. En daar hoort ook bij dat zij voorkomen (zoveel als mogelijk) dat er overlast of anderszins situaties ontstaan die een bedreiging kunnen zijn voor onze inwoners of bedrijven.

Om het draagvlak voor de opvanglocatie te vergroten, kan overwogen worden om middels een financiële compensatie bewoners tegemoet te komen.

5. Gemeente heeft een verantwoordelijkheid op het terrein van de openbare ruimte

Omwonenden en bedrijven hebben een eigen verantwoordelijkheid voor de wijze waarop zij hun persoonlijke eigendommen willen beschermen. De gemeente is verantwoordelijk voor de openbare ruimte. Naast het onderhoud van wegen en bermen maakt ook veiligheid daarvan deel uit. De komst van de vluchtelingen kan betekenen dat er additionele maatregelen in de openbare ruimte nodig zijn. De gemeente neemt daarin haar verantwoordelijkheid.

En als er kosten aan bepaalde maatregelen zijn verbonden die niet betaald kunnen worden uit het budget dat de gemeente voor de komst van de asielzoekers ontvangt kan daartoe een voorstel worden gedaan. Maatwerk zozeggd. Financiële vergoeding aan direct omwonenden zou onder dit maatwerk kunnen vallen.

Integraal

Het vraagstuk van het wel of niet vergoeden van preventieve maatregelen voor de direct omwonenden van de opvanglocatie aan de Ampsensweg is uitgebreid besproken met **5.1.2e**. Het ambtelijk advies is om een zuivere en juridisch houdbare weg te bewandelen waar het verzoeken om financiële compensatie betreft en als gemeente hier niet toe over te gaan, anders dan wat past binnen

de wetten en regelingen. Zie voor de onderbouwing de zaken genoemd onder risico's en kanttekeningen.

Uitvoering

Als het college akkoord is met het voorstel om de direct omwonenden financieel te compenseren wordt dit verder uitgewerkt. Hierbij wordt een besluit aan het college voorgelegd waarin wordt opgenomen

- Aard van de regeling (fonds of subsidie of iets anders) en de hier voor benodigde besluitvorming.
- Omvang van de regeling inclusief dekkingsvoorstel
- Uitgangspunten en kaders van zaken die wel en niet onder de regeling vallen
- Communicatie

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2